

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ

ЗАПОРІЗЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ
МЕДИКО-ФАРМАЦЕВТИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ імені О. О. БОГОМОЛЬЦЯ

*ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ
Міжнародної науково-практичної
онлайн-конференції*

**«АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ЛІНГВОДИДАКТИКИ:
ТРАДИЦІЇ ТА НОВАТОРСТВО»**

09-10 листопада 2023 року

м. Запоріжжя
2023

Міжнародна науково-практична онлайн-конференція «Актуальні питання лінгводидактики: традиції та новаторство» зареєстрована Державною науковою установою «Український Інститут науково-технічної експертизи та інформації» МОН України (Повідчення № 337 від 04 липня 2023 року).

ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ КОМІТЕТ:

Колесник Юрій Михайлович – голова оргкомітету, ректор Запорізького державного медико-фармацевтичного університету, доктор медичних наук, професор, Заслужений діяч науки і техніки України.

Туманський Валерій Олексійович – співголова, проректор з наукової роботи Запорізького державного медико-фармацевтичного університету, доктор медичних наук, професор, Заслужений діяч науки і техніки України.

Авраменко Микола Олександрович – співголова, перший проректор Запорізького державного медико-фармацевтичного університету, кандидат фармацевтичних наук, доцент.

Моргунова Світлана Андріївна – співголова, проректор з науково-педагогічної, навчальної роботи та якості освіти Запорізького державного медико-фармацевтичного університету, кандидат біологічних наук, доцент.

Рагіна Жанна Михайлівна – секретар, декан І міжнародного факультету Запорізького державного медико-фармацевтичного університету, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри мовної підготовки.

Васецька Лариса Іванівна – керівник Центру підготовки іноземних громадян Запорізького державного медико-фармацевтичного університету, кандидат педагогічних наук, доцент.

Гейченко Катерина Іванівна – завідувач кафедри мовної підготовки Запорізького державного медико-фармацевтичного університету, кандидат педагогічних наук, доцент.

Гриценко Ольга Вікторівна – кандидат філологічних наук, доцент кафедри мовної підготовки Запорізького державного медико-фармацевтичного університету.

Литвиненко Ніна Павлівна – завідувач кафедри мовної підготовки Національного медичного університету ім. О.О. Богомольця, доктор філологічних наук, професор.

Соловійова Ольга Володимирівна – кандидат державного управління, доцент Центру підготовки іноземних громадян Запорізького державного медико-фармацевтичного університету.

Дмитрієв Вадим Сергійович – керівник Центру дистанційної освіти і телемедицини та якості освіти Запорізького державного медико-фармацевтичного університету.

Реутська Яна Анатоліївна – провідний фахівець Центру дистанційної освіти і телемедицини та якості освіти Запорізького державного медико-фармацевтичного університету.

Пишинограєв Юрій Миколайович – кандидат фізико-математичних наук, доцент кафедри медичної та фармацевтичної інформатики і новітніх технологій Запорізького державного медико-фармацевтичного університету.

Притула Віктор Анатольович – керівник Центру комп'ютерних технологій.

**А 43 Актуальні питання лінгводидактики: традиції та новаторство: збірник матеріалів Міжнародної науково-практичної онлайн-конференції. – Запоріжжя, ЗДМФУ, 2023. – 122 с.
<https://doi.org/10.6084/m9.figshare.24599550>**

Збірник містить матеріали учасників Міжнародної науково-практичної онлайн-конференції «Актуальні питання лінгводидактики: традиції та новаторство» з проблем впровадження сучасних новітніх технологій в навчальний процес під час підготовки здобувачів вищої освіти України та Європи. Особливої уваги заслуговують доповіді щодо нових методів, засобів і форм у викладанні української мови як іноземної в медичних вишах, її популяризації та «чистоти».

Матеріали збірника стануть у нагоді освітянам-предметникам.

За зміст і достовірність матеріалу відповідальність несуть автори тез.

НАВЧАННЯ ІНОЗЕМНИХ СТУДЕНТІВ-МЕДИКІВ УКРАЇНСЬКОМУ ПРОФЕСІЙНОМУ МОВЛЕННЮ

Лілія Сенік

доцент кафедри мовної підготовки Запорізького державного медико-фармацевтичного університету

Таміла Якутіна

старший викладач кафедри мовної підготовки Запорізького державного медико-фармацевтичного університету

У процесі навчання іноземних студентів-медиків важливе місце посідає розвиток навичок і вмінь професійного діалогічного мовлення. Особливого значення набуває ця проблема в аудиторії з англійською мовою навчання, оскільки рівень мовної підготовки у цього контингенту учнів недостатньо високий. Відсутність навчання на підготовчому факультеті, великі навантаження на профільних кафедрах, навчання англійською мовою – все це призводить до розумової перенапруги, дефіциту часу для занять українською мовою, а також до низької мотивації її вивчення. Тому підготовка студентів до професійного спілкування з хворими в умовах клініки на старших курсах має свої труднощі і вимагає від викладачів більшої ретельності.

Навчальний курс «Розпитування хворих за системами захворювань» (II-III курси) має на меті підготувати студентів до професійного діалогу з пацієнтами. Курс має 4 розділи, кожен із них складається з окремих уроків, спрямованих на вирішення конкретних навчальних завдань. Основними завданнями кожного уроку є наступні: знайомство з новою лексикою, засвоєння лексико-граматичних моделей діалогу-розпитування, відпрацювання правильного інтонування реплік діалогу, засвоєння стилістичних особливостей діалогу «Лікар – хворий», побудова логічно послідовного діалогу-розпитування, запис інформації про скарги хворого в історію хвороби.

На заняттях української мови проводиться цілеспрямована робота з вирішення вищезазначених завдань. Як показує практика, іноземні студенти мають значні труднощі з декодування мовлення пацієнтів, на що існують об'єктивні причини. Діалогічне мовлення в дихотомії «Лікар–хворий» являє собою синтез літературного, нейтрального і розмовного стилів. При цьому мова лікаря більш унормована, а мова пацієнта – більш вільна. Широке вживання пацієнтом побутової лексики, своєрідність синтаксичної побудови діалогу, зокрема, відповідних реплік пацієнта (неповні речення, вільний порядок слів) спричиняють нерозуміння у студентів під час ознайомлення зі зразками діалогічного мовлення. В умовах безпосереднього спілкування з хворим список труднощів поповнюється: брак часу на обмірковування, необхідність співвіднести свій статус зі статусом пацієнта і вибрати оптимальну тактику ведення діалогу. Ускладнюють комунікацію також наступні особливості мовлення хворого: запинки, повтори, інтонування, використання просторічної лексики, тобто слів з неправильними граматичними і фонетичними формами і з неправильним слововжитком.

Для зняття труднощів функціонально-стильового плану розроблено комплекс завдань. Так, планомірно здійснюється знайомство студентів із професійними та відповідними їм розмовними варіантами лексичних одиниць. Лексика відпрацьовується у тренувальних завданнях, у комунікативних завданнях на моделювання діалогу-розпитування з опорами та без опор, у ситуативних завданнях. Комунікативні завдання на відпрацювання лексико-граматичних моделей, навичок спрямовані на використання стилістично адекватної лексики, на навчання логічної структури діалогу.

Необхідною умовою для розуміння розмовної мови хворого є знання деяких її особливостей. Так, в англійській аудиторії труднощі декодування змісту деяких типів неповних речень, конструкцій з порушенням порядку слів спричинені відсутністю таких речень в англійській мові. У процесі виконання низки завдань студенти навчаються розуміти й моделювати неповні речення різних типів.

Вважаємо, що подальше теоретичне вивчення та практична розробка питань, пов'язаних із навчанням англійських студентів-медиків професійному діалогічному мовленню, сприятимуть підвищенню ефективності навчання.

Література

1. Кушнір І. Критерії сформованості професійно-комунікативного іміджу іноземних студентів медичних спеціальностей. Український педагогічний журнал, № 1, 2022, С. 80-86. URL: <https://uej.undip.org.ua/index.php/journal/article/view/589>
2. Лях Т.О. Моделювання ситуацій професійного спілкування на заняттях української мови для іноземних студентів. Молодий вчений, № 2 (102), лютий 2022, С. 116-119. URL: <https://dspace.uzhnu.edu.ua/jspui/handle/lib/44030>

ПАРАДИГМА ПОНЯТТЯ «НАВИЧКИ»

Тамара Сергієнко

доцент закладу вищої освіти кафедри мовної підготовки НМУ імені О. О. Богомольці

Наразі в Україні переосмислення набуває система вищої педагогічної освіти. Це стосується складних завдань сучасного українського суспільства, які ставить перед Україною перехід на європейський шлях розвитку і підготовку кваліфікованих фахівців у всіх сферах професій. Пояснення поняття «навички» не має загального визначення. Саме тому порівняльний аналіз підходів до визначення цього феномена, запропонованого різними дослідниками.

Так, І. П. Підласий (1999), наголошує, що навички – це компоненти практичної діяльності, що виявляють себе в процесі виконання необхідних дій, доведених до високого рівня досконалості шляхом багаторазового повторення. Інша позиція полягає у визнанні того, що навички – це основа для формування вмінь, а тому вміння визначаються як вища психологічна категорія (В. П. Безпалько; С. У. Гончаренко; І. Ф. Харламов та ін.).

Далі слід розглядати поняття «комунікативні навички», які є одним із видом сукупності навичок, притаманних людській діяльності. Саме вони організують передачу та отримання інформації, обмін досвідом, можливість навчати і навчатися, реалізацію людських зв'язків, функціонування фахових інституцій тощо. Учені пояснюють, що комунікативні навички породжуються на основі дій мовлення. Ю. І. Пассов стверджує, що досягнення рівня навички повинні стати автоматизованою і відбуватися без зусиль свідомості. Розвинуті комунікативні навички пособляють тому, щоб процес комунікації проходив без гостроти та швидкої втомлюваності.

У сфері мовної освіти здобувачів вищої освіти розглядаємо питання творення та удосконалення комунікативних навичок набуває змісту професійного розвитку. Важливим є такий різновид комунікативних навичок, як професійні комунікативні навички, тобто навички комунікації фахівців конкретної науково-виробничої сфери. Професійні комунікативні навички – це той постулат, завдяки якого може бути продуктивною професійна комунікація.

Якщо говорити про контекст підготовки висококваліфікованого лікаря, то навички фахової медичної комунікації розглядають як мовленнєві дії, що забезпечують можливість лікаря здійснювати продуктивну комунікацію в команді фахівців та зі своїми пацієнтами. Тобто лікар – це не лише виразник певної сукупності спеціальних знань, а й індивід, що постійно удосконалюється, з певним ціннісним досвідом, морально-етичними принципами та моделями спілкування.

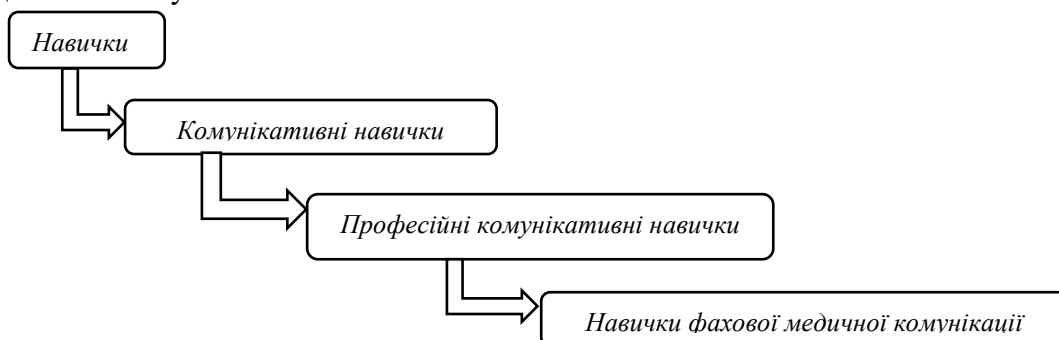

Рисунок 1. Парадигма понять «навички», «комунікативні навички», «професійні комунікативні навички» та «навички фахової медичної комунікації»

ВИВЧЕННЯ У ПРОФІЛЬНОМУ ЗАКЛАДІ ВИЩОЇ ОСВІТИ.....	59
<i>Дар'я Москвітінa. ПРОБЛЕМА ВИБОРУ ПІДРУЧНИКА ДЛЯ ВИКЛАДАННЯ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ У МЕДИЧНОМУ ЗАКЛАДІ ВИЩОЇ ОСВІТИ.....</i>	61
<i>Надія Музика. ВИКОРИСТАННЯ ІНТЕРАКТИВНИХ МЕТОДІВ НАВЧАННЯ ДЛЯ РОЗВИТКУ КОМУНІКАТИВНИХ НАВИЧОК ТА ВМІНЬ НА УРОКАХ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ.....</i>	63
<i>Дарина Назарчук. РОЛЬ ВИКОРИСТАННЯ АВТЕНТИЧНИХ МАТЕРІАЛІВ У ВИКЛАДАННІ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ.....</i>	65
<i>Оксана Ніколаєва, Вікторія Квіцинська. НОВІТНІ МЕТОДИКИ, ПРИЙОМИ, ТЕХНОЛОГІЇ У ВИКЛАДАННІ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ ЯК ІНОЗЕМНОЇ У СВІТІ.....</i>	67
<i>Alla Oleksiienko. THE USE OF AI (ARTIFICIAL INTELLIGENCE) FOR TEACHING ENGLISH IN HIGHER MEDICAL INSTITUTIONS.....</i>	68
<i>Наталія Опришко. ВИКОРИСТАННЯ МЕНТАЛЬНИХ КАРТ У ВИВЧЕННІ ГРАМАТИКИ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ ЯК ІНОЗЕМНОЇ: ВІЗУАЛІЗАЦІЯ МАТЕРІАЛУ У ПРОЦЕСІ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ</i>	70
<i>Нателла Павленко. ГУМАНІТАРНІ АСПЕКТИ В МЕДИЧНІЙ ОСВІТІ.....</i>	72
<i>Ігор Петренко, Світлана Домніч. ТЕСТИ З УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ ЯК ІНОЗЕМНОЇ ТА ЇХ СТВОРЕННЯ У ПРОГРАМІ ARTICULATE STORYLINE...</i>	73
<i>Світлана Пойда, Наталія Козак. НОВІТНІ МЕТОДИ ТА ПІДХОДИ У ВИВЧЕННІ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ У СВІТІ.....</i>	75
<i>Жанна Рагріна. ВДОСКОНАЛЕННЯ ЯКОСТІ ПРОВЕДЕННЯ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ З МОВИ СУЧАСНИМИ ІНТЕРАКТИВНИМИ ДОДАТКАМИ.....</i>	77
<i>Михайло Рахно, Руслана Шрамко. ЗАСТОСУВАННЯ АІ ПІД ЧАС НАВЧАННЯ МОВИ ЯК ІНОЗЕМНОЇ В ЗВО УКРАЇНИ: ВИКЛИКИ Й ПЕРСПЕКТИВИ.....</i>	78
<i>Альона Репетун. ФОРМУВАННЯ МОТИВАЦІЇ В ІНОЗЕМНИХ ЗДОБУВАЧІВ В УМОВАХ ДИСТАНЦІЙНОГО ФОРМАТУ НАВЧАННЯ.....</i>	80
<i>Лілія Сенік, Таміла Якутіна. ВИКОРИСТАННЯ АЛЬТЕРНАТИВНИХ МЕТОДІВ НАВЧАННЯ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ ЯК ІНОЗЕМНОЇ.....</i>	81
<i>Лілія Сенік, Таміла Якутіна. НАВЧАННЯ ІНОЗЕМНИХ СТУДЕНТІВ-МЕДИКІВ УКРАЇНСЬКОМУ ПРОФЕСІЙНОМУ МОВЛЕННЮ.....</i>	83
<i>Тамара Сергієнко. ПАРАДИГМА ПОНЯТТЯ «НАВИЧКИ».....</i>	84
<i>Лариса Сіра. ДИСТАНЦІЙНЕ НАВЧАННЯ ІНОЗЕМНИХ СТУДЕНТІВ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ ЯК ПЕРСПЕКТИВНА ФОРМА МІДІАОСВІТИ.....</i>	85
<i>Наталія Скибун. ВИКЛАДАННЯ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ У ЗВО УКРАЇНИ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ: ТЕНДЕНЦІЇ ТА ПЕРСПЕКТИВИ.....</i>	86
<i>Софія Скляничук. ВАЖЛИВІСТЬ ЗАКОНОМІРНОСТЕЙ ПЕДАГОГІЧНОГО ПРОЦЕСУ.....</i>	88
<i>Наталія Слюсар. ВИВЧЕННЯ УКРАЇНСЬКОЇ МЕДИЧНОЇ ТЕРМІНОЛОГІЇ ІНОЗЕМНИМИ СТУДЕНТАМИ.....</i>	89
<i>Ольга Соловйова. МІЖПРЕДМЕТНІ ЗВ'ЯЗКИ НА УРОКАХ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ.....</i>	91
<i>Олена Соляненко. ОСОБЛИВОСТІ ПРЕДМЕТНО-МОВНОГО ІНТЕГРОВАНОГО</i>	